

Virtualna šolska knjižnica OŠ Komenda Moste med poukom na daljavo

Andreja Nagode Burger

OŠ Komenda Moste

andreja.nburger@oskomenda-moste.si

Marca 2020 smo zaradi epidemije virusa SARS-CoV-2 morali tudi zaposleni v osnovnih šolah spremeniti način dela. Pouk na daljavo je zahteval spremembe pri vseh strokovnih delavcih, tudi pri delu šolskega knjižničarja in šolske knjižnice.

Povratne informacije uporabnikov so že med epidemijo in po vrnitvi na delovna mesta potrdile, da je bilo delo kljub nepripravljenosti in spontanosti pri vseh začetnih ovirah opravljeno dobro.

Virtualnih informacij je bilo naenkrat ogromno in preveč. Ker so osnovne naloge šolske knjižnice po Manifestu šolskih knjižnic (2015) podpiranje in pospeševanje vzgojno-izobraževalnih ciljev, opisanih v poslanstvu šole in učnem načrtu: razvijanje in vzdrževanje navade in veselja do branja, učenja in uporabe knjižnic; podpiranje vseh učencev pri učenju in praktični uporabi spretnosti ocenjevanja in uporabe informacij, ne glede na obliko, format ali medij, vključno z občutljivostjo za različne oblike komuniciranja v skupnosti; zagotavljanje dostopa do lokalnih, regionalnih, nacionalnih in globalnih virov ter ustvarjanje priložnosti, ki izpostavljajo učence različnim idejam, izkušnjam in mnenjem; delo z učenci, učitelji, upravitelji in starši, da bi dosegli poslanstvo šole; pospeševanje branja in zagotavljanje virov ter storitev šolske knjižnice vsej skupnosti in širše, se je šolska knjižničarka OŠ Komenda Moste odločila obstoječo spletno stran šolske knjižnice OŠ Komenda Moste obogatiti z novimi in aktualnimi vsebinami v novem zavihku **Virtualno**.

V Manifestu (2015) je zapisano tudi, da šolska knjižnica opravlja zgoraj naštetih nalog »... z izbiranjem in pridobivanjem virov, z zagotavljanjem fizičnega in intelektualnega dostopa do primernih virov informacij ...«, zato je med poukom na daljavo spletna stran šolske knjižnice zaživela v drugačni vlogi, kot jo je imela do takrat. Tudi v Smernicah za šolske knjižnice je zapisano, da se storitve šolske knjižnice »lahko izvajajo v prostorih šolske knjižnice ali zunaj teh prostorov. Zagotavljanje storitev ob uporabi informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) ponuja priložnosti za razširitev dosega knjižnice na vsa področja v šoli in doma. Močna infrastruktura informacijske tehnologije, povezana v mrežo, omogoča dostop do zbirk, virov skupnosti in ohranjanje digitalnih zbirk ter tudi do orodij za izvedbo, poizvedovanj na osnovi raziskav ter ustvarjanje, predstavitev in delitev znanja« (IFLA – smernice za šolske knjižnice, 2015).

Knjižničarka je med epidemijo virusa SARS-CoV-2 v okviru dela od doma s svojimi uporabniki sodelovala na spletni strani šolske knjižnice, saj je virtualne vsebine pripravljala in delila z uporabniki. Zavihek Virtualno je vsakodnevno urejala in posodabljala njegove vsebine. Sproti je na daljavo sledila vsebinam in različnim informacijam, koristnim za vse uporabnike šolske knjižnice, jih prebirala, zbirala in objavljala.

Nove vsebine so bile na obstoječi spletni strani šolske knjižnice objavljene pod enim zavihkom

VIRTUALNO SPLETNA UČILNICA

UPORABA SPLETA

LEPOSLOVJE

PRISLUHNI MO ...

STROKOVNO

E-UČBENIKI

UČB. SKLAD

PERIODIKA

KNJIŽNICE

GLEDALIŠČE

MUZEJI

GLASBA

ODDAJE

FILMI

AVTORJI BEREJO

Dnevnik

o branju knjig

sejjo in potrebo, da bi

brano misel zabeležili

trajno ohranili ali pa

kakšen pomemben

kje smo prebrali neko iskrivo misel, ali pa

ata in od kod ga poznamo. Dnevnik branja je

a trajen spomin.

rebrane knjige zapišete v zvezek ali blokec.

Dnevnik branja. Vanj zapišete osnovne podatke

o prebrani knjigi – avtor, naslov in kratko mnenje o prebranjem. Zapis lahko tudi

ilustrirate, opremite s citati iz knjige ali z lastnimi mislimi, ki se vam bodo ob

Aktualno

Mirne in brezskrbne počitnice vam želimo. Vzemite si čas tudi za dobro knjigo.

Seznam UČB, DZ in potrebitin za šolsko leto 2020/21

julij 2020

P	T	S	Č	P	S	N
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

«Jun

«Sončni vzhod prebujajo naravo, branje knjig razsvetljuje glavo.» (Mongolski pregovor)

■ Spustni meni zavihka Virtualno (vir: <http://solskaknjiznicaoskomendamoste.splet.arnes.si/>, dne 8. 8. 2020 ob 7.40)

na več podstraneh kot zbirniki povezav do podatkovnih baz, spletnih strani in do posameznih prispevkov. Aktualne vsebine so bile še vedno redno objavljane in so uporabnikom – učiteljem in učencem – pomagale pri pouku na daljavo.

Strokovne delavce šole je knjižničarka o novostih na spletni strani obvestila po elektronski pošti, učence so o posameznih prispevkih obvestili učitelji pri svojih učnih urah, mnogi so sami poiskali in našli uporabne informacije, zbrane na spletnih straneh šolske knjižnice.

Organizacija vsebin »spletne knjižnice« v zavihku Virtualno

Vsebine novega zavihka so bile kot vse ostale vsebine na spletni strani objavljene po priporočilih za izdelavo pregledne in učinkovite spletne strani (Nagode A., 2012).

Glede na različne vsebine je bil zavihek Virtualno zaradi preglednosti razdeljen na različne podstrani: Uporaba spleta, Leposlovje, Prislusnimo ..., Strokovno,

E-učbeniki, Učbeniški sklad, Periodika, Knjižnice, Muzeji, Glasba, Oddaja, Filmi in Avtorji berejo. Takšna razdelitev je bila uporabljena zaradi preglednosti in uporabnosti informacij na spletni strani.

Na prvi podstrani zavihka so bila zbrana pravila, spletne strani, strokovni prispevki in priporočila o obnašanju na spletu, da so uporabniki obnovili in osvežili svoje znanje o uporabi spletnih virov in o obnašanju na spletu.

Druga podstran **Leposlovje** je uporabnikom ponudila seznam povezav do elektronskih in brezplačno dostopnih (med poukom na daljavo) leposlovnih del. Izbirali so lahko med elektronskimi objavami slovenskih knjig v Biblosu, WikiWiru, na spletnih straneh različnih slovenskih založb idr. Navedene so bile tudi povezave do spletnih mest s knjigami v drugih jezikih, česar so bili veseli učitelji in učenci tujih jezikov.

Tretja podstran, poimenovana **Prislusnimo ...**, je uporabnikom ponudila seznam povezav do

Uporaba spleta

Dobro je vedeti

- [Bonton na internetu – animirani filmi](#)
- [Medijska pismenost](#)
- [Kritično mišljenje](#)
- [Sovražni govor](#)
- [Lažne novice](#)
- [Ponarejeni videi](#)
- [Varni na internetu](#)
- [Safe.si](#)
- [Varnost in obnašanje na spletu](#)

Zasvojenost z digitalnimi vsebinami

- [Aljoša Bagola: Naša pozornost je načrtno ugrabljena](#)
- [Infodrom: Zasvojenost z računalnikom](#)
- [Ksenija Medved: Pasti zaslonov, vrednotenje virov, skrb za branje in jezik](#)
- [Miha Kramli: Razmislek o zasvojenosti z ekrani](#)

■ Podstran Uporaba spleta (vir: <http://solskaknjiznicaoskomendamoste.splet.arnes.si/virtualna-knjiznica/uporaba-spleta/>, dne 8. 8. 2020 ob 7.50)

avdioposnetkov otroških in mladinskih leposlovnih del. Brali ali pripovedovali so jih kulturni delavci, igralci, pravljičarji, knjižničarji ... Objavili so jih na spletnih straneh kulturnih ustanov, v katerih so zaposleni, na lastnih spletnih kanalih ali družbenih omrežjih. Najmlajši učenci in njihovi starši so to podstran pogosto in radi obiskovali.

Zaradi poplave tovrstnih objav je knjižničarka uredila seznam povezav pripovedovanja ali branja določenega pripovedovalca v novem dokumentu, npr.: Pravljičar na obisku (Narodna in študijska knjižnica v sodelovanju z založbami), Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik, Dušica Kunaver – Babica Dušica pripoveduje, Igralci primorskih gledališč berejo pravljice, Nejc (igralec v SNG Drama Maribor) bere, Pravljično okno v svet z Mirjam in Knjižnico Medvode, Pravljičarje Mariborske knjižnice, Pravljičarje z Vodnikove domačije idr. Posebej so bila zbrana spletna mesta, na katerih so lahko uporabniki našli avdioposnetke

V veliko pomoč pri delu od doma so bile vsakodnevne ideje, mnenja, pobude in pripombe kolegov in kolegic delovne skupine šolskih knjižničarjev na družbenem omrežju.

različnih bralcev, npr. Pravljice, Timmy kids TV, E-pravljice, Lahko noč, otroci, Lahkonočnice, Logopedске pravljice, Pravljice za lahko noč, Pravljice za otroke, Škratelj, O pastirjih in škratih s Krvavca, Pravljična firtina (za najmlajše), Pančkov svet – pesmice in pravljice v oblaku, Svet skozi pasje oči, Terapevtske pravljice idr.

Četrta podstran **Strokovno** je uporabnikom z zbranimi povezavami omogočila dostop do različnih podatkovnih portalov.

Zaradi različnih pogojev dostopa do njih je bilo navedeno tudi, komu in pod kakšnimi pogoji so dostopni.

Vsebina pete podstrani **E-učbeniki** je bila tista, ki je na začetku knjižničarko spodbudila, da je začela razmišljati, kaj vse uporabniki šolske knjižnice potrebujejo za pouk na daljavo. Tukaj so bile zbrane povezave do e-učbenikov in do ostalih zbirk e-nalog za osnovnošolce.

Založbe so takoj po začetku pouka na daljavo omogočile brezplačen dostop do svojih e-učbenikov in delovnih zvezkov. Učencem in učiteljem so tako omogočile kakovostnejši in lažji pouk na daljavo, knjižničarji pa smo svojim uporabnikom pomagali z obveščanjem o vsakodnevni novostih na tem področju. Na naslednji podstrani **Učbeniški sklad** je bil zato natančen seznam učbenikov in delovnih zvezkov, ki so jih učenci OŠ Komenda Moste potrebovali v šolskem letu 2019/20, s povezavami do spletnih mest izbranih e-učbenikov.

Pozabili nismo niti na serijske publikacije. Na podstrani **Periodika** je bil seznam povezav do brezplačno dostopnih e-revij za otroke, mladostnike in strokovne delavce. Podstran **Gledališče** je bila med bolj obiskanimi. Tu so uporabniki našli povezave do posnetkov gledaliških predstav za otroke, mlade in odrasle, ki so jih slovenska gledališča med karanteno objavila in odprla za gledalce doma. Ogled posnetkov

- [Fran](#)
- [Kamra](#)
- [Mrežnik](#)
- [Digitalna bralnica Zavoda RS za šolstvo](#)
- [Kamniško-komendski leksikon](#)

Književnost v Pižami (pripoveduje Boštjan Gorenc Pižama)

Tu je jezične zbirke podatkov

- [SAGE knowledge](#) (za člane UL, CTK in NUK)
- [Encyclopedia Britannica](#) (za člane UL, CTK in NUK)
- [Primorci.si](#)
- [OPAL \(Online Public Access Library Knjižnica Koper\)](#)
- [EBSCOhost](#) (za člane) Nudi dostop do tekstovnih in bibliografskih zbirk podatkov: [Academic Search Elite](#), [Business Source Premier](#), [MasterFILE Premier](#), [Newspaper Source](#), [MEDLINE](#). Vključuje tekste skoraj 3000 časnikov ter [abstrakte](#) in indekse 5000 periodičnih publikacij.
- [Portal IUS-INFO](#) (za člane SIK) Najsodobnejši portal z največjo zbirko pravnih informacij v Sloveniji. Portal omogoča uporabnikom enostaven in hiter dostop do zanesljivih in celovitih pravnih in poslovnih vsebin, obogatenih z dodatnimi informacijami in funkcionalnostmi.
- [Portal FinD-INFO](#) (za člane SIK) Portal [FinD-INFO](#) povezuje zbirke obsežnih strokovnih vsebin, podatkov, obrazcev in pripomočkov s področij financ, davkov in računovodstva.
- [GVIN](#) Uporabnikom celovit vpogled v poslovanje slovenskih podjetij, v njihova vodstva, ter v tržno dogajanje doma, v svetu in po posameznih industrijskih panogah.

■ Podstran Strokovno (vir: <http://solska.knjiznicaoskomendamoste.splet.arnes.si/virtualna-knjiznica/strokovno/>, dne 8. 8. 2020 ob 7.53)

V času zaprtosti šol bodo založbe odprle dostopnost do svojih gradiv za osnovnošolce:

- [evedez.si](#) (DZS)
- [www.ucimte.com](#) (MKZ)
- [www.lilibi.si](#) (1.–3. razred osnovne šole)
- [www.Radovednih-pet.si](#) (4.–5. razred osnovne šole)
- [www.iRokus.si](#) in [www.iRokusPlus.si](#) (6.–9. razred osnovne šole)
- [www.znamzavec.si](#) (interaktivne osnovnošolske vadnice za SLO, MAT, ANG, KEM – osnovna šola)
- [www.iRokus.si](#) – srednja šola
- <https://ucbeniki.sio.si/>

Na vseh portalih je potrebna predhodna registracija.

Če pogrešate še kakšen vir, ga lahko poiščete na [blogu o brezplačnih učnih gradivih](#)

Raziščite in ugotovite, katere naloge so vam najbolj pisane na kožo.

■ Podstran E-učbeniki (vir: <http://solska.knjiznicaoskomendamoste.splet.arnes.si/virtualna-knjiznica/e-ucbeniki/>, dne 8. 8. 2020 ob 7.53)

Periodika

- [Revija Cicido](#)
- [Cici vesela šola](#)
- [Revija Ciciban](#)
- [Revija Gea](#)
- [Revija Moj planet](#)
- [Pijl](#)
- [revija Zmajček – pesnice](#)
- [revija Zmajček – igrarije](#)

Galeb (slovenska otroška revija iz Trsta):

- [arhiv](#)
- [vaje in naloge](#)
- [Vesela šola 2020](#)
- [Aplenca](#)
- [Pressreader](#)
- [strokovna revija Didakta](#)

■ Podstran Periodika (vir <http://solskak.njznicnaoskomendamoste.splet.arnes.si/virtualna-knjiznica/periodika/>, 8. 8. 2020 ob 7.40)

otroških in mladinskih gledaliških predstav je med poukom od doma omogočil izpeljavo kulturnih dni na daljavo. Učitelji so pri organizaciji letih hvaležno sprejeli pomoč šolskih knjižničarjev, ki smo jih oskrbeli z različnimi informacijskimi viri za posamezno gledališko predstavo in z njo povezanimi dnevi dejavnosti.

Na podstrani **Muzeji** so se uporabniki lahko virtualni sprehodili skozi mnoge slovenske in tuje muzeje. Vsebine na tej strani so bile najbolj dobrodošle pri predmetu likovna umetnost in pri izpeljavi dnevov dejavnosti.

Podstran **Oddaje** je s svojim seznamom povezav uporabnike vabila k ogledu poučnih in zanimivih poučnih oddaj za otroke in mladostnike. Vsak teden je bil na spletni strani šolske knjižnice v zavihku IZOdrom objavljen spored poučnih vsebin, ki so bile predstavljene v tekočem tednu.

Podstran **Filmi** je vsebovala posodobljene sezname do spletnih objav filmov Baze slovenskih filmov, Kinodvora in Šole filma za otroke, mladino in za strokovne delavce. Za člane Mestne knjižnice Ljubljana je bila objavljena tudi povezava do portala Canopy.com, na katerem so lahko izbirali med tujimi filmi.

Med največkrat obiskanimi je bila tudi dnevno ažurirana podstran **Avtorji berejo**, ki je bila namenjena povezavam do posnetkov branj in pripovedovanj slovenskih pisateljev in pisateljic. S svojih domov so se Desa

Muck, Boštjan Gorenc Pižama, Primož Suhodolčan, Žiga X Gombač in Anja Štefan bolj ali manj redno vsak na svoj način oglašali mladim bralcem, ki so sedaj postali gledalci in poslušalci njihovih avtorskih zgodb, pravljič in pesmic.

Spletna stran šolske knjižnice OŠ Komenda Moste je med poukom na daljavo zaživela v vlogi virtualne knjižnice. Na njej so uporabniki vstopali tudi v spletno učilnico šolske knjižnice OŠ Komenda Moste, v kateri so jih čakala gradiva, pripravljena prav zanje. V danih razmerah je šolska knjižnica na spletni strani opravljala poslanstvo in naloge šolske knjižnice po svojih najboljših močeh. Povratne informacije uporabnikov so že med epidemijo in po vrnitvi na delovna mesta potrdile, da je bilo delo kljub nepripravljenosti in spontanosti pri vseh začetnih ovirah opravljeno dobro. V veliko pomoč pri delu od doma so bile vsakodnevne ideje, mnenja, pobude in pripombe kolegov in kolegic delovne skupine šolskih knjižničarjev na družbenem omrežju. Pri svojem delu v neznanih razmerah nam je vsakemu posebej in vsem skupaj uspelo ohraniti svojo profesionalnost in strokovnost. Ker več glav res več ve, smo skupaj močnejši in pametnejši! ●

Oddaje

Otroški program:

- [Čebelice](#)
- [Lahko noč, otroci](#)
- [Lahkonočnice](#)
- [Radijske igre za otroke](#)
- [Od popka do zobka](#)

Mladinski program:

- [Fircologi](#)
- [Infodrom](#)
- [Izodrom](#)
- [Male sive celice](#)
- [Na kratko](#)
- [50 knjig, ki so nas napisale](#)

Za vedoželjne:

- [RTV arhiv](#)
- [Frekvenca X](#)
- [Astra.si](#)

■ Podstran Oddaje (vir <http://solskak.njznicnaoskomendamoste.splet.arnes.si/virtualna-knjiznica/oddaje/>, dne 10. 8. 2020 ob 17.53).

Viri:

- IFLA – smernice za šolske knjižnice [Elektronski vir]. Objavljeno na spletni strani: http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/ifla_guidelines.pdf, dne 30. 6. 2020, 21.50
- Manifest o šolskih knjižnicah. Objavljeno na spletni strani: <https://www.ifla.org/files/assets/school-libraries-resource-centers/publications/school-library-manifesto-sl.pdf>, dne 30. 6. 2020, 17.05
- Nagode A. Spletna strani šolske knjižnice OŠ Ivana Cankarja Vrhnika = Web site of the school library at Primary school Ivan Cankar Vrhnika. Šolska knjižnica. ISSN 0353-8958. - Letn. 22, št. 3/4 (2012), str. 205–212
- Spletna stran šolske knjižnice OŠ Komenda Moste. Objavljeno na: <http://solskaknjznicnaoskomendamoste.splet.arnes.si/>, dne 14. 8. 2020, 21.30